

Ai cũng biết là chính sách ngoại giao “cạnh tranh” của TQ trong năm 2010 đã làm nhiều nước ASEAN thất vọng kêu gọi Mỹ hỗ trợ. Trong việc này, Nhật không nhượng “thực thể” mà còn “cạnh tranh” liên minh Nhật-Mỹ.

Mỗi năm Tổng thống Mỹ đọc bài “Thông Điệp Liên Bang - State of the Union” thì tại Nhật cũng có một hiện tượng tương tự. Tổng thống đọc bài diễn văn trước Quốc hội nói về chính sách của Nhật trong những năm tới. Năm nay “Diễn Văn Chính Sách” được đọc vào ngày 24 tháng 1, trích từ bài Thông Điệp LB của TT Obama một ngày.

Bài Diễn Văn Chính Sách vừa đọc có nhiều thay đổi và TT Naoto Kan cũng có trình bày thêm một số chính sách mới của Nhật trong bài diễn văn nhân cuộc họp thứ 177 của QH Nhật.

Ai cũng biết là chính sách ngoại giao “cạnh tranh” của TQ trong năm 2010 đã làm nhiều nước ASEAN thất vọng kêu gọi Mỹ hỗ trợ. Trong việc này, Nhật không nhượng “thực thể” mà còn “cạnh tranh” liên minh Nhật-Mỹ.

Trong vài năm qua, chính phủ Nhật đã mong làm ăn với TQ, để nhóm đảo mới tách rời, rời khỏi tầm tay giặc mìn hàng hải của Mỹ, nhất là vấn đề Okinawa, nơi đảo trú của một trong những căn cứ lớn nhất của của Mỹ tại Thái Bình Dương. Các trao đổi kinh tế giữa Nhật và TQ ngày gia tăng cho đến khi xảy ra vụ tranh chấp Nhật-Trung về chủ quyền quần đảo Điếu Ngư nên căng thẳng tháng 9, 2010. Cuộc tranh chấp Nhật-Trung đã làm cho Nhật phải trả “tổn do” cho thuyền trưởng tàu đánh cá TQ “cố tình” đâm vào tàu tuần tra Nhật. Sau đó TQ đã cấm xuất khẩu các thiết bị cho Nhật trong một thời gian để “dằn mặt” Nhật.

Trong bối cảnh như vậy, bài Diễn Văn Chính Sách của TT Naoto Kan được đọc để chú ý nhất là phần đối ngoại. Bài được chia ra làm hai phần:

- Đối ngoại: Cuộc mở cửa thế kỷ 21 - hay các chính sách mới về ngoại giao của Nhật.
- Quốc nội: Thay đổi các chính sách không đúng – Xây dựng môi trường xã hội tốt đẹp đầu tiên cho dân.

Cuộc tranh chấp và thái độ TQ đã làm chính phủ Naoto Kan thay đổi chính sách đối ngoại của Nhật, nghiêng hẳn về Mỹ.

Đối ngoại: Liên minh cửa thế kỷ 3 của Nhật

Theo TT N. Kan thì Nhật đã mở cửa đất nước trên 150 năm từ thời Meiji. Nay việc mở cửa kinh tế vào TK 21 là ưu tiên, đây là liên minh cửa thế kỷ 3 của Nhật ra phía bên ngoài. Việc hợp tác kinh tế với nhiều nước trong vùng như Ấn Độ hay nhiều nước khác và các đồng minh quốc tế là ưu tiên cho TK 21.

Đối nội: Xây dựng môi trường xã hội hài hòa – ít phiền hà cho dân – đưa tay vào từng ngách

“Phục hưng nông lâm, nông nghiệp” được coi là điều quan trọng cho Nhật trong TK21. Nông dân Nhật trung bình trên 66 tuổi do đó việc phục hưng nông-lâm-nông nghiệp là điều quan trọng để cho giới trẻ tham gia nhiều hơn vào các lãnh vực này [xã hội Nhật đang lão hóa và nông nghiệp được coi là ngành ngành Nhật cần phải chú ý để thúc đẩy phát triển nào về nông thôn]. Chính sách mở cửa vào TK21 phải đi song song với chính sách phát triển kinh tế và xây dựng công ăn việc làm. Nhật sẽ liên tục phát triển ra phía bên ngoài nhằm vào môi trường liên quan đến môi trường và xuất khẩu.

Đường hướng thế hai của Nhật là xây dựng môi trường xã hội hài hòa – giảm thiểu đau khổ, phiền toái cho dân trong những vấn đề như thất nghiệp, đau ốm, nghèo khổ, thiên tai, tệ nạn xã hội. Chính phủ Nhật cho là phải tiếp trung giới quy tắc nguyên nhân của các vấn đề trên để có thể tiến tới môi trường xã hội hài hòa ít phiền hà cho dân.

Mặc dù Nhật có thể là một nước phát triển trên thế giới nhưng vì kinh tế có phần trì trệ cho nên có nhiều hàng hóa đắt tiền khó tìm được vì việc làm khi ra trường. TT Kan đề nghị mở thị trường pháp giới quy tắc thất nghiệp, gây việc làm cho giới trẻ mới ra trường, giúp họ liên lạc với các xí nghiệp trung và nhỏ, vv. Chính sách phát triển kinh tế của CP sẽ chú ý đến việc xây dựng công ăn việc

làm qua việc đào tạo, tái đào tạo, tăng dịch vụ ngành y tế, phúc vụ người già, phúc vụ trẻ em, tăng gia việc làm trong lĩnh vực môi trường, trợ cấp - giúp các xí nghiệp khi họ mất thêm lao động, nhân công v.v.

Xã hội Nhật đang “lão hoá” và gây nên một số vấn đề an sinh xã hội mà Nhật phải giải quyết. Mặc dù Nhật là một trong những nước giàu trên thế giới nhưng các vấn đề an sinh xã hội còn kém xa các nước OECD. Vì vậy CP sẽ tăng ngân sách chú ý vào vấn đề an sinh xã hội để giúp các gia đình có con nhỏ hay có người đau ốm, tàn tật và sẽ giải đóng góp của chính phủ cho quỹ an sinh xã hội. Việc tăng ngân sách sẽ nhằm trợ giúp các nhà trợ giúp các gia đình có con nhỏ, giải quyết các vấn đề y tế, v.v. hầu giúp cho các bà mẹ có thể tham gia vào sản xuất.

Quản an sinh xã hội sẽ được tăng cường để giải quyết nhu cầu vấn đề y tế, xã hội như vấn đề ung thư – nhiễm trùng, ung thư vú, tăng trợ cấp hàng tháng cho các gia đình có trẻ em nhỏ và một chương trình nhằm giúp trẻ em cũng như các người tàn tật.

Mặc dù còn một số khó khăn về ngân sách nhưng CP sẽ có một chương trình nhằm đầu tư cho tương lai cho nhà trẻ để việc cho các sinh viên ra trường. Vì vậy các chính sách và cơ quan có thể dịch vụ an sinh xã hội sẽ được cải cách. Trong việc này có việc thay đổi về bộ luật thuế, về luật an sinh xã hội, về các vấn đề mà một xã hội đang “lão hóa” cần phải giải quyết. Trong việc này, CP sẽ bàn bạc thăm dò ý kiến một cách rộng rãi.

Nói tóm CP Nhật sẽ phải để cấp để nhu cầu vấn đề xã hội khi trên 2 triệu người không tham gia vào thị trường lao động khi còn nhỏ, và vì vậy CP sẽ tăng ngân sách để giải quyết các vấn đề nhà trẻ, v.v. để cho nhóm người đông đảo này có thể đóng góp vào thị trường lao động, trong khi xã hội đang lão hóa, thì nhân công trẻ.

Chính phủ cũng lưu ý đến các hoạt động công ích, giảm thuế cho các đóng góp của những hội thiện nguyện, phi chính phủ (NGO) v.v...

Nhật còn nhu cầu vấn đề chữa trị như các nạn nhân AIDS vì máu bị nhiễm, các luật y tế công cộng lo cho ung thư, cho nhiễm HTLV – 1, tìm xác của của 13,000 nạn nhân chiến tranh trên đảo Ioto, giải quyết vấn đề các gia đình sống cô đơn, v.v. để giải quyết vấn đề cải cách về hệ thống hành chính quốc gia, cải cách luật các đảng phái...

Một trong các biện pháp cải cách hành chính quốc nội là cải cách chính quyền địa phương, cho ngân sách địa tùy ý dùng. Chính phủ sẽ có “tư nhân quyền” cho các chính quyền địa phương có quyền “tự trị hoàn.”

Đối ngoại: Công cụ liên minh Nhật-Mỹ

Về mặt quốc tế, chính phủ sẽ nhìn nhận rõ hơn về các vấn đề quốc phòng và an ninh, vốn có nhận thức chậm chạp.

Trong chính sách ngoại giao và quốc phòng, Nhật sẽ tiếp tục đẩy mạnh liên minh Nhật-Mỹ và vấn đề an ninh cho vùng Thái Bình Dương (TBD).

TT Kan khẳng định là liên minh Mỹ-Nhật là cốt lõi của chính sách ngoại giao và quốc phòng của Nhật. Hai bên đã quy định tăng cường liên minh này trong ba lĩnh vực: An ninh, Kinh tế, trao đổi văn hóa và nhân sự. Quan hệ Mỹ-Nhật sẽ thúc đẩy công cụ - để phát triển hòa bình trên thế giới và các vấn đề Nhật tiếp tục tài trợ phát triển cho Afghanistan và Pakistan để công cụ chính sách của Mỹ.

Đối với đảo Okinawa Nhật sẽ công cụ phát triển kinh tế và giảm gánh nặng công cụ các căn cứ Mỹ. Do đó ngân sách phát triển cho Okinawa sẽ được tăng để phát triển ngành du lịch và các công nghiệp viễn liên - telecom. Nhật sẽ tìm cách giảm quy mô và rút các căn cứ quân sự sang đảo Guam và căn cứ không quân Futama.

Nhật sẽ cũng công cụ quan hệ với các nước Á châu-TBD.

Trong quan hệ Nhật-Trung, Nhật sẽ hợp tác trong nhiều lĩnh vực có lợi cho hai bên đồng thời cũng khuyến khích TQ có thái độ tích cực công cụ thành viên có trách nhiệm trong công cụ quốc tế.

Đội với Nam Hàn Nhật sẽ cũng có hợp tác kỹ càng lĩnh vực an ninh và sẽ xây dựng quan hệ với cái nhìn cho trăm năm tới. Riêng đội với Bắc Hàn Nhật sẽ xiết chặt quan hệ với Mỹ và Nam Hàn để kêu gọi Bắc Hàn bỏ các hành động khiêu khích như việc đánh đắm tàu Nam Hàn, pháo kích đảo và việc làm giàu chất Uranium. Nhật sẽ có giọng bình thường hóa quan hệ và giới quy tắc mới sẽ vốn dĩ như bất có công Nhật, vốn dĩ hết nhân và hòa thiện.

Đội với Nga, Nhật sẽ nhóm hợp tác phát triển kinh tế như là phát triển tài nguyên và hiện đại hóa trong mối quan hệ TBD và quốc tế và cũng có giọng thông thường thuyết minh tiếp nhận hòa bình hữu giới quy tắc tranh chấp với các đảo phía Bắc.

Nhật sẽ cũng có quan hệ với ASEAN, Úc, Ấn và các nước khác và mở thêm các quan hệ với các nước Âu châu và Châu Mỹ Latinh, nhất là với các nước đang lên như Brazil và Mexico.

Tăng quốc phòng – báo với hội phân

Điều quan trọng trong Diện Văn Chính Sách là Nhật sẽ có giọng có quốc phòng và gìn giữ an ninh lãnh hội. Trong năm ngoái, Nhật đã cho thông qua một chương trình mới về an ninh - quốc phòng. Nhật sẽ có giọng có và xây dựng một hệ thống quốc phòng thế linh động [dựa trên Hội quân và Không quân] để có thể thích ứng cho các tình huống “khủng hoảng.” Có nghĩa là Nhật sẽ mua thêm khí giới tối tân của Mỹ để phòng chống các “bất trắc” đội với Bắc Hàn (và TQ) nhất là hệ thống phòng thủ chống phi đạn và hòa thiện của Hội quân [Mỹ có để nghe bán máy bay tàng hình J35 cho Nhật].

Vì các tranh chấp Nhật-Trung về chủ quyền quần đảo Điếu Ngư, quân đội Nhật sẽ được tăng cường ở phía Nam, trong đó có việc chuyển quân từ phía Bắc (trước đây là phòng thủ chống Liên Xô) xuống phía Nam nên có tranh chấp chủ quyền với TQ. Đây là điều mới trong chính sách phòng thủ chống “bất trắc.” Cuộc tranh chấp Nhật-Trung đã làm cho Nhật phải tăng cường hội quân để giám sát khu vực biên phía Nam.

Tóm lại, liên minh Nhật-Mỹ và liên minh với các quốc gia TBD sẽ trở thành một hàng rào đội với TQ. TQ có thể gây nguy khó khăn nhưng khó có thể vượt qua nguy hiểm vì các nước TBD (Nhật, ASEAN, Ấn, vv) mở cửa dù yếu hơn nhưng sẽ ngời lên với nhau và nhất là liên kết với Mỹ để tạo nên cân bằng với TQ tại TBD và vùng Đông Nam Á.

Thuộc vùng Thái Bình Dương, Nhật vẫn còn là một nước đang phát triển 3 trên thế giới về kinh tế và có nhiều khả năng đổi mới với TQ và M trong tương lai. TT Kan đã hiểu rõ cần phải đổi mới này.